

[Hans Knudsen.]

for næste skatteår, som den højtærede finansminister har villet give som delvis kompensation for prisstigninger på mælk og brød, forsvinder igen ved dette lovforslags eventuelle gennemførelse. Den højtærede minister siger selv et sted i sin fremsættelse noget om, at disse nedsættelser ikke er indregnet i lovforslaget.

Der ligger i forslaget en forenkling af refusions- og udligningsordningerne, og vi er ikke uenige om det principielt rigtige heri. Vi er derimod meget uenige med den højtærede finansminister, når han siger, at statens andel i de samlede offentlige udgifter skal være stort set den samme som i dag, når ministeren samtidig med sit forslag berøver kommunerne en meget væsentlig del af deres indtægtsmuligheder.

Jeg vil gerne sige et par ord om de betragtninger, som den højtærede finansminister fremsatte om kommunernes udgiftsstigninger i forhold til nationalindkomsten. Det er rigtigt, at kommunernes udgifter ikke er vokset i forhold til nationalindkomstens forøgelse, hvorimod statens budget er steget fra 11 pct. til 17 pct. af nationalindkomsten. Jeg tror, at man ved denne fordeling mellem stat og kommuner af de stigende udgifter er gået den rigtige vej ved på dette område at følge den tidligere finansminister, det ærede medlem hr. V. Buhl, da man valgte at lade staten tage de væsentlige af de byrder, krigen og besættelsen førte med sig. Denne fremgangsmåde har medført, at kommunerne nu efter den sidste krig ikke er kommet ud i de økonomiske vanskeligheder, som de kom ud i efter den forrige verdenskrig; nu har kommunerne i stedet for kunnet konsolidere deres økonomi. Men selvom kommunernes udgifter ikke er steget i forhold til nationalindkomsten, er de steget meget betydeligt endda, og også kommuneskatternes fordeling har fået mere og mere slagside, ikke mindst af den grund, at progressiviteten af kommuneskatterne i henhold til kommuneskatteloven er så stærkt begrænset, at selv de største indkomster ikke kan få mere end højst 50 pct.s tillæg til den kommunale ligningsprocent.

Det er klart, at byrdefordelingen mellem stat og kommuner i nogen grad må rette sig efter, hvor stor indflydelse kommunerne har på udgifternes størrelse, men vi er langt fra enige med den højtærede finansminister i den søndring mellem tre grupper

af kommunale udgifter, som den højtærede minister stiller op.

Den første af disse grupper, hvor ministeren mener at staten må betale udgifterne, fordi kommunerne ikke selv har nogen indflydelse på dem, er sikkert betydelig mere omfattende, end der er regnet med. Den anden gruppe skal omfatte udgifter, hvor kommunerne har delvis indflydelse, og den tredje gruppe udgifter, som kommunerne har mere omfattende indflydelse på. I denne sidste gruppe, altså den, hvor kommunerne har en omfattende indflydelse, nævnes udgifter til offentlig forsyng. Det kan vel ikke være regeringens hensigt, at skatteyderne i de kommuner, der på grund af tilfældige omstændigheder har store sociale udgifter, forsorgsudgifter, skal belastes så langt hårdere end skatteyderne i de kommuner, der, skal jeg sige ved en gunstig skæbne, har fået relativt små offentlige forsorgsudgifter. Jeg ved, at de, der har med kommunal administration at gøre, vil give mig ret i, at den indflydelse, kommunerne har på disse udgifter, er meget stærkt begrænset. Den højtærede finansministers indstilling overfor denne fordeling bærer i hvert fald præg af, at ministeren ikke har rådført sig med købstadforeningens folk eller med andre kommunale organer om disse ting.

Den højtærede minister kommer også i sin opdeling til det resultat, at udgifterne til aldersrente og til invaliderente, ja, endda til lærerlønninger, er udgifter, som kommunerne har en delvis indflydelse på. Denne indflydelse er i hvert fald næsten mikroskopisk, og den står slet ikke i forhold til de udgifter, kommunerne selv må bære; jeg tror, den højtærede finansminister gør klogt i ikke at nævne den procentfordeling af disse udgifter, som man vil stille efter.

Må jeg endelig om denne procentfordeling sige, at den vil ikke udligne skævheden i kommunernes byrdefordeling, den vil blot reducere skævheden. Skattekommissionen afviste jo heller ikke en ordning med bidrag til kommunerne efter de såkaldte faste kriterier. Kommissionen siger blot — hvis formanden vil tillade citat af et par linier fra betænkningen —:

„De rent praktiske hensyn begrænser således formentlig mulighederne for at basere et meget betydeligt tilskud til de sociale udgifter på absolut neutrale kriterier.“